

Udskriftsdato: 2. november 2021

2021/1 BSF 16 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at ændre de danske udbudsregler vedrørende virksomheder i skattely

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 14. oktober 2021 af Søren Søndergaard (EL), Jette Gottlieb (EL), Rune Lund (EL), Jakob Sølvhøj (EL) og Victoria Velasquez (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at ændre de danske udbudsregler vedrørende virksomheder i skattely

Folketinget pålægger regeringen at ændre den danske udbudslov, så staten, regionerne og kommunerne kan fravælge en virksomhed ved offentlige udbud, hvis virksomheden direkte eller indirekte anvender skattely.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 38, folketingsåret 2018-19, 1. samling. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2018-19, tillæg A, B 38 som fremsat.

Beslutningsforslaget har til formål at pålægge regeringen at ændre den danske udbudslov, så staten, regionerne og kommunerne kan fravælge virksomheder ved offentlige udbud, hvis det kan dokumenteres, at den pågældende virksomhed direkte eller indirekte er forbundet til et skattely.

Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis virksomheden 1) er placeret/registreret eller er skattemæssigt hjemhørende i et skattely, 2) er direkte eller indirekte kontrolleret af aktionærer i skattely, 3) direkte eller indirekte kontrollerer datterselskaber eller ejer faste driftssteder i skattely, 4) deler ejerskab med virksomheder i skattely eller 5) er del af en koncern og sambeskattes med et moderselskab, der har endelig beskatning i et skattely.

Det bør i den forbindelse være irrelevant, hvor mange lag af juridiske enheder eller lovgivningsmæssige arrangementer, der måtte være mellem virksomheden, der er etableret i den medlemsstat, hvor den pågældende ydelse købes, og enheden i en jurisdiktion, der er et skattely.

Skattely underminerer finansieringen af velfærdsstaten og skaber ulige konkurrencevilkår mellem virksomheder. Derfor er det afgørende at bekæmpe skattely med alle forhåndenværende midler. Skattely defineres her som lande eller områder (skattejurisdiktioner), som er placeret på EU's sortliste over skattely eller en eventuel dansk sortliste over skattely.

Som situationen er nu, tillader de danske udbudsregler ikke, at staten, regionerne eller kommunerne ved offentlige udbud fravælger virksomheder, som anvender skattely. Både regioner og kommuner har i forbindelse med offentlige udbud i flere tilfælde undersøgt mulighederne for at kunne fravælge virksomheder, som bruger skattely.

I kølvandet på de såkaldte Luxleaks i november 2014, hvor lækkede dokumenter afslørede en række multinationale selskaber i at bruge Luxembourg som skattely, undersøgte Danske Regioner i 2015 på opfordring fra Region Syddanmark muligheden for at udelukke de involverede virksomheder fra offentlige udbud. Meldingen fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen var klar: Det kunne ikke lade sig gøre inden for de gældende regler (»Nej til boykot af firmaer i skattely«, www.dr.dk, den 9. februar 2015). Senest har bestyrelsen i Danske Regioner på sit møde den 26. august 2021 på baggrund af en henvendelse fra Region Hovedstaden igen drøftet behovet for, at der skabes større klarhed over muligheder og begrænsninger inden for den eksisterende lovgivning for at fravælge leverandører, der benytter sig af skattely. Danske Regioner har i forlængelse heraf rettet henvendelse til staten om problematikken (referat af 31. august 2021 af møde den 26. august 2021 i Danske Regioners bestyrelse, <https://www.regioner.dk/media/20095/05-referat-af-moede-26-august-2021-i-danske-regioners-bestyrelse.pdf>).

Politikere i en række kommuner har også efterspurgt muligheden for at kunne fravælge skattelyvirksomheder ved offentlige udbud. Det gælder bl.a. Albertslund, København, Gribskov, Silkeborg, Fanø og Aarhus kommuner. Den daværende borgmester i Gribskov Kommune, Kim Valentin (V), udtalte bl.a. i april 2017 til avisen Kommunen: »Men hvis jeg havde mulighed for at fravælge skattelyleverandører, så ville jeg da gøre det. Hvis jeg fik lov til det af Folketinget til at lave det kriterium i udbuddet, så ville jeg da gøre det.« (»Fik jeg lov, så fravalgte jeg skattelyleverandører«, Kommunen, den 18. april 2017). Borgmester i Albertslund Kommune Steen Christensen (S) har i avisen Kommunen forklaret: »Det er helt afgørende, at udbudsreglerne laves om.«, Kommunen, den 21. december 2017. En rundspørge fra avisen Kommunen viste i 2017, at mindst 20 borgmestre bakker op om »et krav til regeringen om at give kommunerne hjemmel til at kunne fravælge leverandører, der har ejere i skattelylande«. (»Borgmestre kræver ret til at fravælge leverandører i skattely«, Kommunen, den 30. april 2017).

Danske kommuner køber hvert år varer og ydelser for i omegnen af 100 mia. kr. hos store og små

virksomheder (»Ny indkøbsstrategi skal skabe mere velfærd«, Nyhedsmagasinet Danske Kommuner, nr. 15, 2017). Derudover er der også statslige og regionale indkøb. En kortlægning lavet af avisen Kommunen har vist, at alene i 2015 havde danske kommuner omkostninger for ca. 57 mia. kr. til de 1.000 største kommunale leverandører. I den forbindelse havde kommunerne omkostninger for 4,4 mia. kr. til leverandører, som helt eller delvis er ejet af et selskab i et eller flere af de 15 lande, som udviklingsorganisationen Oxfam IBIS har karakteriseret som nogle af »verdens værste skattelylande« (»Kommunerne bruger 4,4 mia. kr. på leverandører med ejerskab i »verdens værste skattelylande««, Kommunen, den 18. april 2017).

Regeringen har i et svar til Folketinget oplyst, at Danmark i henhold til EU's udbudsregler kun kan udelukke virksomheder, der er placeret i lande på EU's sortliste over skattelylande, hvis de ikke har en frihandelsaftale med EU eller er omfattet af GPA-aftalen i WTO-regi (»Agreement on Government Procurement«, www.wto.org). Det er ikke muligt at fravælge selskaber fra skattely inden for EU. Derudover oplyser regeringen i sit svar, at det er placeringen af de virksomheder, som ansøger eller giver tilbud på en opgave, der er afgørende, og ikke, hvor det selskab eller den koncern, som virksomheden er en del af eller er ejet af, er hjemmehørende (Europaudvalget, alm. del – svar på spørgsmål 190, folketingsåret 2017-18).

EU-reglerne begrænser således mulighederne for at udelukke skattelyvirksomheder, idet de for det første umuliggør at fravælge virksomheder, der er placeret i et skattely i EU, for det andet umuliggør at fravælge virksomheder, der er placeret i et skattelyland, som enten har en frihandelsaftale med EU eller er med i GPA-aftalen i WTO-regi, og for det tredje umuliggør at fravælge virksomheder, der ikke er fysisk placeret i et skattely, men som er del af en koncern, som sambeskattes med et moderselskab, som har sin endelige beskatning i et skattely (Europaudvalget, alm. del, svar på spørgsmål 190 og 334, folketingsåret 2017-18).

Det er helt uacceptabelt, at EU-reglerne reelt holder hånden over skattesnydere. Folketinget skal ikke acceptere, at EU forhindrer Folketinget i at vedtage strammere regler på området. Sådanne regler vil være til gavn for borgernes retfærdighedsfølelse, den danske velfærdsstat og den lige konkurrence mellem virksomheder. Hensynet til EU og det indre marked bør ikke stå over hensynet til vores velfærd og kampen imod skattely.

Skriftlig fremsættelse

Søren Søndergaard (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at ændre de danske udbudsregler vedrørende virksomheder i skattely

(Beslutningsforslag nr. B 16)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.